

NORSK JOURNALISTLAG

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Statsforvaltningsavdelingen
Postboks 8004 Dep.
0030 Oslo

FORNYINGS- OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET	
20. AUG. 2009	
ARKIVKODE	
SAKSNR.	200900158-31

19.08.2009

Deres referanse: 200900158-/JFN

Vår referanse: 08-462

NOU 2009:1 Integritet og individ (Rapport fra Personvernkommissjonen) - alminnelig høring

1. Innledning

Norsk Journalistlag (NJ) er organisasjonen for redaksjonelle medarbeidere og frilansere som har journalistikk som hovedyrke. Medlemmer i NJ forplikter seg til å arbeide på grunnlag av retten til fri informasjon og hensynet til faglig integritet. Vi vil i det følgende konsentrere vår høringsuttalelse om de overordnede elementene i Personvernkommissjonens rapport knyttet til temaet "Personvern og media" (kapittel 13), men avslutningsvis vil vi også berøre spørsmålene om grunnlovsfesting av personvernet (kapittel 19) og Datalagringsdirektivets konsekvenser for massemedienes kildevern (vedlegg 1).

Journalistlaget arbeider for å verne om yringsfriheten, den redaksjonelle uavhengighet og medlemmenes journalistfaglige interesser. Samtidig er det viktig for oss å understreke betydningen av at norske massemedier respekterer privatlivets fred. Samfunnet som helhet har en interesse i at enkeltmenneskers rett til privat- og familieliv blir beskyttet. Våre kommentarer til kommissjonens rapport dreier seg derfor om hvordan avveiningen mellom yringsfrihet på den ene side og personvern på den andre etter vår oppfatning bør gjenspeiles i lovgivningen.

Vårt hovedpoeng er at journalistene her i landet bør jobbe innunder de samme journalistiske rammevilkårene. Tiden er overmoden for en medielovgivning som er i takt med den nye teknologiske utviklingen. Reglene på området bør etter vår oppfatning gjøres mest mulig medienøytrale, noe som også vil gi et enklere og mer forutsigbart regelverk.

Når det gjelder Personvernkommissjonens forslag om en samlet og teknologinøytral medieansvarslov, inneholder vår høringsuttalelse kort oppsummert følgende sentrale standpunkter:

- NJ ønsker et logisk samsvar mellom reglene som gir redaktørene redaksjonell frihet og reglene som gir redaktørene ansvar, og det strafferettslige redaktøransvaret bør derfor gjøres medienøytralt.
- NJ støtter kommisjonens forslag om en lovgivning som angir en grenseoppgang i forhold til nettverter. Det strafferettslige kontrollansvaret for redaktører bør også gjelde for brukergenerert innhold på nettavisene.
- I en fremtidig medieansvarslov ønsker NJ en ordning med eneansvar for redaktøren under betingelsen av at journalister ikke kan pålegges å utføre arbeid mot sin egen overbevisning.
- Det bør etter NJs oppfatning innføres en registreringsplikt for den ansvarlige redaktøren. Ordningen bør administreres enten av presseorganisasjonene eller et frittstående organ.
- NJ går inn for at påtale i straffesaker mot ansvarlig redaktør i alle ytringsfrihetsaker legges til øverste påtalemyndighet, Riksadvokaten.
- NJ foreslår at varslervernet/anonymitetsretten lovfestes i en fremtidig medieansvarslov. Dette vil innebære at dagens kildevernregler suppleres med mer vidtrekkende bestemmelser om anonymitet og etterforskningsforbud.

2. En samlet medieansvarslov

a) Generelt

For bedre å ivareta hensynet til ytringsfriheten i massemediene, støtter vi Personvernkommisjonens forslag til en samlet medieansvarslov. Idéen om en slik konsekvent og felles lovgivning på mediesektoren er for så vidt ikke ny, og samtlige utredninger de siste årene på området har nettopp tatt til orde for et slikt regelverk (NOU 1999:27 s. 97, 187 og 252, St.meld. nr. 26 (2003-2004) s. 163 og 165, Innst. S. nr. 270 (2003-2004) s. 67 og Innst. O. nr. 36 (2007-2008) s. 5). I tillegg kan det vises til at det blant annet i Danmark finnes en slik velfungerende lovgivning (medieansvarloven av 1991 nr. 348).

b) Lovens virkeområde

Etter NJs oppfatning bør en fremtidig medieansvarslov være teknologinøytral, og omfatte redaksjonelle massemedier uansett plattform eller eier. Vår interesse er i første omgang at loven skal omfatte virksomheter med et omfang og profesjonalitet som gjør at tjenesten kan sammenlignes med den tradisjonelle papirpressen. Det vil si at også de elektroniske massemediene, som har tilsvarende formål og funksjon som dagsaviser og andre periodiske publikasjoner, bør omfattes av loven. I praksis vil dette si nettavisene her i landet, og p.t. har Mediebedriftenes Landsforening registrert 167 slike webaviser.

Lov om redaksjonell fridom i media har en omfangsbestemmelse som etter vår mening er egnet for å definere medieansvarslovens virkeområde.

I vår definisjon av lovens virkeområde, vil private nyhetstjenester på nett uten profesjonelle redaktører falle utenfor. Det vil si at hjemmesider til ulike offentlige etater, private organisasjoner og selskaper eller privatpersoner ikke vil være omfattet, sml. mediefridomslova § 2 og Ot.prp. nr. 19 (2007-2008) s. 17.

c) Redaktøransvaret

Blant elementene en fremtidig medieansvarslov bør inneholde, støtter vi Personvernkommissjonens understrekning av behovet for en klarere definisjon av redaktørrollen og redaktøransvaret for nettbaserte medier. Vi mener det er svært uheldig at definisjonen av "redaktør" og det særlige redaktøransvaret i ny straffelov av 2005 fortsatt er mediespesifikt, og at dette straffansvaret kun knyttes til trykt skrift og kringkastingssendinger. Med den nye straffeloven utvides med andre ord ikke redaktøransvaret til å omfatte publikasjoner på Internett, og det til tross for at det har gått hele ti år siden Konvergensutvalget (NOU 1999:26 s. 102 og 150-151) og Ytringsfrihetskommisjonen (NOU 1999:27 s. 187) foreslo at redaktøransvaret skulle gjøres teknologinøytralt. Et mediespesifikt redaktøransvar er heller ikke i tråd med de teknologinøytrale bestemmelsene i Grunnloven § 100 og Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 10.

De fleste nettstedene som driver redaksjonell virksomhet som kan sammenlignes med tradisjonelle massemedier, er per i dag en del av et mediehus som gjerne også omfatter avis, radio og tv. Medlemmene i NJ, som ikke klart jobber innenfor ett medium, produserer saker som fordeles til alle plattformene. Pressens Faglige Utvalg har siden 2001 også behandlet klagesaker mot nettpublikasjoner som er tilknyttet Norsk Presseforbunds grunnorganisasjoner. Etter vår oppfatning trenger vi en lovgivning som er i takt med denne medievirkeligheten.

Konsekvensen av at det særlige redaktøransvaret ikke gjelder for nettaviser, er at vi i norsk rett ikke har et logisk samsvar mellom reglene som gir redaktørene redaksjonell frihet og reglene som gir redaktørene ansvar. Det strafferettslige redaktøransvaret forutsetter at redaktøren har en reell kontroll med det redaksjonelle innholdet. En slik lovmessig kontroll fikk redaktørene fra 1. januar i år med lov om redaksjonell friedom i media. Lovens formål er å sikre at det redaksjonelle innholdet i massemediene utelukkende skal være basert på uavhengige journalistiske vurderinger. Lovens hovedbestemmelse regulerer kompetanseforholdet mellom redaktøren på den ene siden og eier på den andre. I mediefridomslova § 4 heter det at, innenfor mediets formålsparagraf og definerte grunnsyn, er det redaktøren som skal ta avgjørelser om den daglige redaksjonelle driften og de løpende journalistiske beslutningene. I praksis innebærer dette at det er redaktøren som skal treffe avgjørelser i redaksjonelle spørsmål, og det hører under redaktørens myndighetsområde å lede den redaksjonelle virksomheten og medarbeiderne. Denne redaksjonelle friheten gjelder for redaktører i elektroniske massemedier som har tilsvarende funksjon som de tradisjonelle mediene. Da bør, etter NJs oppfatning, også de samme redaktørene være underlagt et medienøytralt redaktøransvar.

Når det gjelder redaktøransvaret for brukergenerert innhold på nettavisene, mener vi, i likhet med Personvernkommissjonen, at hovedpoenget her bør være å få en lovregulering som angir en grenseoppgang i forhold nettverter. Etter ehandelsloven oppstilles som kjent et begrenset ansvar for dem som leier ut lagringsplass på nettet ("hosting"). En nettvert vil kunne fri seg fra ansvar ved å fjerne eller sperre tilgang til informasjon uten ugrunnet opphold. De klassiske nettvertenes funksjon består imidlertid ene og alene av transport av ytringer. Etter vår oppfatning kan redaktørrollen ikke sammenlignes med en teleoperatør som teknisk formidler.

En hovedforskjell mellom det særlige redaktøransvaret og det begrensede nettvertansvaret er at førstnevnte har fokus på de interne kontrollmekanismene før publisering, mens nettvertansvaret vektlegger perioden etter publisering. Av hensyn til nettavisenes troverdighet og pressens samfunnsrolle mener vi næringslivets prinsipper om ehandel ikke kan legges til grunn i tilknytning til spørsmål om redaktørens ansvar for brukergenerert innhold på nettavisene.

Det finnes heller ingen nordisk rettstradisjon for å sammenligne redaktørens rolle på nett med tekniske videreformidlere i ehandelsdirektivet (direktiv 2000/31/EF). For eksempel i den svenske Lag (2002:562) om elektronisk handel och andra informations-samhällets tjänster har redaktørens ansvar aldri vært regulert etter lovens §§ 16-18 om "tjensteleverantör". Redaktørens ansvar for brukergenerert innhold på nettaviser reguleres i svensk rett derimot etter den særskilte bestemmelsen om redaktøransvar i Yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) 6 kapittel 4 §.

NJ mener det prinsipielle utgangspunktet bør være at redaktøransvaret også skal gjelde for brukergenerert innhold på nettavisene. Det vil si at ansvaret skal være uavhengig av om ytreren selv kan holdes ansvarlig eller ikke, og vil særlig kunne anvendes på ytringer som blir publisert anonymt. Redaktøren vil dermed bli strafferettslig ansvarlig for ytringene dersom innholdet er av en slik karakter at det ville ha pådratt ansvar etter en annen bestemmelse om han hadde kjent innholdet.

Ansvaret er imidlertid formulert som et kontrollansvar. Det vil si at redaktøren her – som ellers – ikke vil bli ansvarlig dersom han kan bevise at han har iverksatt tilstrekkelige tiltak for å føre kontroll med innholdet i publiseringen. Slik kontroll kan gjøres på ulike måter, for eksempel gjennom redigering av innlegg før publisering, bruk av moderatorer, filterprogram, stenging av debatt på enkelte tema, mulighet for utestenging av personer etc. Hvis redaktøren kan påvise at slike rutiner er tilfredsstillende, kan redaktøren heller ikke straffes. Det forutsettes et strengt aktsomhetskrav, selv om ansvaret skal avpasses etter mediets størrelse og forutsetninger for øvrig.

d) Eneansvar

I samband med en fremtidig medieansvarslov mener Norsk Journalistlag at en ordning med eneansvar for redaktøren bør innføres. Et slikt velfungerende "ensmansvar" finnes blant annet i Sverige, og prinsippet innebærer at kun én av de som har medvirket ved fremstillingen av ytringen, kan holdes straffe- og erstatningsrettslig ansvarlig for innholdet i ytringen. Hensikten med ordningen er også her å styrke ytringsfriheten, blant annet fordi den opprinnelige ytreren gis større mulighet for anonymitet. I tillegg gjør ordningen det enkelt for den krenkede å identifisere den ansvarlige, noe som igjen er antatt å bidra til en raskere behandling i rettssystemet. Til slutt kan det argumenteres med at denne ansvarsordningen tydeliggjør redaktørens ansvar for journalistikken som publiseres.

Det er viktig for Journalistlaget å understreke at en ordning med eneansvar for redaktøren ikke må gå på bekostning av journalisters integritet og rettigheter for øvrig. En lovbestemmelse om eneansvar for redaktøren bør derfor inneholde en klausul om at journalister ikke kan pålegges å utføre arbeid mot sin egen overbevisning.

e) Registreringsordning

I forlengelsen av vårt standpunkt om et eneansvar for redaktøren, finner vi det naturlig at en medieansvarslov også innfører en registreringsplikt for den ansvarlige redaktøren å lå ordningene i Sverige og Danmark. Svenske medier må registreres for å få utgivningsbevis, og danske medier må registrere seg hos Pressenævnet for å komme innunder medieansvarsloven.

En mulig norsk løsning vil etter vår mening være at det innføres en plikt for alle medier å registrere seg i et eget register med navn og kontaktinformasjon til ansvarlig redaktør. Vi foreslår at ordningen enten administreres av presseorganisasjonene eller et frittstående organ.

f) Påtalemyndighet

Norsk Journalistlag foreslår at påtale i straffesaker mot ansvarlig redaktør i alle yrtingsaker bør legges til øverste påtalemyndighet; Riksadvokaten. Dette vil være i tråd med både svensk lovgivning, der offentlige påtalemyndighet i slike situasjoner skjer gjennom et spesielt påtaleorgan, og dansk rett, der Riksadvokaten avgjør spørsmålet.

g) Varslervern/anonymitetsrett

Journalistlaget støtter Personvernkommissjonens understrekning av at det er mange hensyn som tilsier at det bør være mulig å ytre seg anonymt eller med skjult identitet, både på trykk og på nett. Vi ønsker derfor også varslervernet/anonymitetsretten lovfestet i en fremtidig medieansvarslov.

Det kan være ulike grunner til at kilder ikke ønsker å tre frem i offentlighetens søkelys. En sentral begrunnelse for at kilder ønsker å være anonyme, er at de kan løpe en risiko med hensyn til sin egen arbeidssituasjon. Informanten vil for eksempel varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen som allmennheten bør vite om, men er engstelige for negative reaksjoner fra arbeidsgiver eller kollegaer. Nye regler i arbeidsmiljøloven er ment å styrke den reelle yrtingsfriheten for arbeidstakere som varsler om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen, men reglene forutsetter at arbeidstakere i utgangspunktet varsler internt.

Etter vår mening er det behov for bedre balanse mellom reglene om taushetsplikt og reglene for vern av varslere. Vi viser i denne sammenheng til svensk lovgivning, hvor man har et såkalt "meddelarskydd" nedfelt i Grunnloven (YGL og Tryckfrihetsförordningen (TF)). Også tidligere utredninger har foreslått at dagens kildevernregler bør suppleres med mer vidtrekkende bestemmelser om anonymitet og etterforskningsforbud (St.meld. nr. 26 (2003-2004) s. 163 og 165 og Innst. S. nr. 270 (2003-2004) s. 67).

Det svenske ”meddelarskyddet” inkluderer blant annet kildevern og etterforskningsforbud. Reglene innebærer at den som har bidratt til en ytring som publiseres i et medium som beskyttes av TF og YGL, i prinsippet har rett til å forbli anonym. Dersom vedkommendes identitet blir kjent, kan det ikke reageres med straff eller annen offentligrettslig forfølgning. Journalister og andre som har hatt befatning med kilder, har som hovedregel taushetsplikt om vedkommendes identitet. Vernet går med andre ord lenger enn i norsk rett, hvor kildevernet utelukkende er formulert som en rett for journalisten til å nekte å oppgi sin kilde.

Etterforskningsforbudet innebærer at offentlige myndigheter som hovedregel ikke har rett til å foreta undersøkelser for å finne en anonym kilde, forfatter eller opphavsmann eller for å bringe klarhet i hvem som ellers har bidratt til offentliggjøring av en ytring. Etterforskningsforbudet er straffesanksjonert. NJ ønsker en liknende ordning i en fremtidig medieansvarslov.

3. Fotografering og retten til eget bilde

Personvernkommisjonen har merket seg at Høyesterett i Bryllupsfotosaken (Rt 2008 s. 1089) kom til at retten til eget bilde ikke ble krenket. Av den grunn mener kommisjonen at man i samband med den kommende revisjonen av åndsverkloven, bør vurdere bestemmelsen om retten til eget bilde, og nærmere presisere hvordan avveiningen gjennom vern av eget bilde (åndsverkloven § 45 c)) skal være å forstå i forhold til de øvrige lovbestemmelser og avveiningen mellom EMK artikkel 8 og 10.

Til dette er å bemerke at kommisjonen ikke kan ha fått med seg at straffebestemmelsen om vern av privatlivets fred nettopp er vurdert av Justisdepartementet, og at det er vedtatt en språklig modernisert bestemmelse om vern av privatlivets fred i ny straffelov § 267. I forarbeidene til denne bestemmelsen står det uttrykkelig at når det gjelder den nærmere presiseringen av hvor grensen for den private sfæren skal trekkes, herunder når formidlingen av en opplysning kan anses å ha allmenn interesse, anses det mest hensiktsmessig at denne grensedragningen overlates til rettspraksis, jf. Ot.prp. nr. 22 (2008-2009) s. 149-150. Den praksis som foreligger rundt den tidligere straffeloven gir, etter departementets syn, dermed en god veiledning når fremtidige saker skal bedømmes. Det vil si at både Høyesteretts avgjørelser i Big Brother-saken (Rt 2007 s. 687), Platasaken (Rt 2007 s. 489) og Bryllupsfotosaken fortsatt vil ha relevans i tolkningen av den nye bestemmelsen.

I sistnevnte avgjørelse ble det blant annet vektlagt at den avbildede vielsen ble avholdt på et offentlig område som var tilgjengelig for allmennheten, og at det var intet krenkende i reportasjen. Disse momentene vil dermed fortsatt være relevante i vurderingen av ny straffelov § 267. Vi mener derfor at siden Høyesterett aldri har hatt problemer med skillet mellom bestemmelsen om privatlivets fred og bestemmelsen om retten til eget bilde, bør dette ikke problematiseres ytterligere.

4. Fri rettshjelpsordning i saker mot pressen

NJ støtter Personvernkommisjonens forslag om å la fri rettshjelpsordningen utvides til å omfatte visse saker mot mediene, slik at det ikke skal være økonomien som eventuelt avgrenser den krenkedes mulighet til behandling for domstolene.

Så vidt vi kan se går imidlertid ikke kommisjonen nærmere inn på hva ”visse saker mot mediene” vil si. Dette må naturligvis klargjøres før vi kan ta endelig stilling til spørsmålet.

5. Offentliggjøring av skattelister

Journalistlaget støtter mindretallets særuttalelse (Gunnar Flikke) som viser til at opplysninger fra de offentlige skattelister har vist seg å være helt avgjørende informasjon både når skattenivå og formen på skattlegging er blitt diskutert. Etter NJs oppfatning er full åpenhet om skatt en forutsetning for at folk flest skal ha tillit til skattesystemet i landet. Offentlige skatteopplysninger er prinsipielt viktig for å hindre urettferdighet og feilbehandling, samt for å sikre muligheten for offentlig kontroll med at den enkelte bidrar til fellesskapet. Åpenhet rundt ligningsresultatene skaper etter vår mening dermed legitimitet og troverdighet til et skattesystem i et land der både beregningsgrunnlaget og skattesatsene ofte diskuteres.

Det flertallet i Personvernkommisjonen indirekte vil stimulere til i sitt forslag, er den typen ”listejournalistikk” som mange mener er den mer underholdene formen for bruk av skattelister, og ikke den form for informasjon som danner grunnlaget for den gode gravejournalistikken. Et system som innfører forhåndssensur eller sensur ved kilden, og som innebærer at staten intervensjoner før ytringene i det hele tatt når fram til tiltenkte mottakere, oppfattes som en særdeles uheldig form for sanksjon mot ytringer og er prinsipielt uønsket i et åpent, demokratisk samfunn. Pressen blir stanset før de i det hele tatt får startet sin oppgave som offentlig vaktbikkje i forhold til den aktuelle informasjonen.

Å begrense muligheten til søk og sammenstilling av opplysninger vil gjøre det vanskelig å drive effektiv, kritisk og undersøkende journalistikk på dette området. Innsnevring i pressens muligheter til å drive skattejournalistikk vil medføre at mediene for eksempel ikke vil kunne belyse nullskatteyterproblematikken, inntekts- og formuesutviklingen for diverse yrkesgrupper (aksje- og eiendomsmeglere, advokater, redaktører politikere etc.), analyser av sammensetningen av personer (med yrke, inntekt, formue etc.), omfanget av personer som kan utnytte delingsmodellen, virkninger av den såkalte ”kakse-skatten”, fokus på pensjonistenes inntekter og formue, sammenligninger av kommunal service i bydeler i forhold til befolkningens status og økonomi, eller menn og kvinners lønnsforskjeller. Dette er god, kritisk journalistikk som må vernes.

Innsyn om nettoinntekt, formue og skatt har lange tradisjoner. Fordeling av byrdene skjedde på de lokale bygdetingene, og de første lovreglene om tingbehandling av skatter fantes allerede på 1600-tallet. Etter hvert kom regler om utskrivning av skatt og kunngjøring av skattelister, dels ved oppslag og dels ved skattelister, som på slutten av 1800-tallet ble trykt og distribuert av kommunene til alle innbyggere. Full spredning av skattelister er altså ingen ny ordning som følge av datasamfunnet, men offentlighet er verdens eldste system for sosial kontroll.

Borgerne har krav på respekt for sitt privat- og familieliv, sitt hjem og sin korrespondanse. Men hva den enkelte betaler i skatt, hva han bidrar med til fellesskapet, tilhører ikke privatsfæren. Skattebetaling er skatteytters innskudd til fellesforbruket, slik at samfunnet kan få råd til å oppfylle sine forpliktelser. Det er myndighetenes skatteligning som framkommer på listene, ikke folks privatøkonomi. Det er derfor av allmenn interesse å kunne se at alle som har inntekt og/eller formue, betaler skatt i henhold til gjeldende lover og regler. Dette understrekes også i Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) i Fressoz og Roire-saken mot Frankrike (Judgment 21.01.1999) §§ 50 annet avsnitt og 51:

” [...] *The Court of Cassation has held that questions relating to the finances of public figures, such as heads of major companies, do not concern their private life. That is not something the Government disputed.*

Not only does the press have the task of imparting information and ideas on matters of public interest: the public also has a right to receive them (see, among other authorities, the following judgments: Observer and Guardian v. the United Kingdom of 26 November 1991, Series A no. 216, p. 30, § 59; Jersild, cited above, p. 23, § 31; and De Haes and Gijssels, cited above, p. 234, § 39). That is particularly true in the instant case, as issues concerning employment and pay generally attract considerable attention. [...]” (Våre understrekninger.)

At skatteopplysninger ikke tilhører privatsfæren, men har allmenn interesse, er også fastslått i norsk rettspraksis. I den såkalte Kemner Franzen-saken (Rt 1987 s. 1058) fokuserte Fredriksstad Blad på at en kemner mottok godtgjørelse som bostyremedlem i konkursboer. Her uttalte Høyesterett at dette gjaldt ”*presentasjon av et generelt spørsmål av samfunnsmessig karakter*”.

6. Tilrettelegging for bredere mediedebatt

NJ merker seg at kommisjonen oppfordrer Norsk Presseforbund til å tilrettelegge for bredere mediedebatt. I den sammenheng vil vi trekke frem at Journalisten.no er en debattplattform for bred mediedebatt. I tillegg vil vi hevde at den beste mediedebatten skjer i de enkelte medier – der lesere/lyttere/seere kan drøfte saker og vinklinger konkret.

7. Grunnlovfesting av personvernet

NJ støtter Personvernkomisjonens grunntanke om en grunnlovsfesting av personvernet. Vår forutsetningen for en slik støtte må imidlertid være at bestemmelsen skal representere den avveiningen mellom ytringsfrihet og personvern som fremgår av rettspraksis i dag. Vi er derfor kritiske til at kommisjonen påpeker at en slik grunnlovsfesting ”vil kunne styrke vektleggingen av personverninteresser når man vedtar nye lover og i lovgivningsprosessen, og ”skape bedre balanse mellom ytringsfrihet og personvern.”

Vi vil advare mot enhver uthuling av de prinsipper om ytringsfrihet som er lagt til grunn i Grunnloven § 100 og EMK artikkel 10. Dette er bestemmelser som er basert på en fundamental tiltro til det myndige mennesket, rettsstaten og det åpne samfunn, og er prinsipper som må bevares.

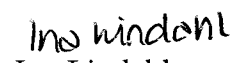
8. Datalagringsdirektivets konsekvenser for massemedienes kildevern

Vi støtter Personvernkomisjonens uttalelse om at det foreligger en reell fare for at pliktmessig lagring av trafikkdata med bekjempelse av alvorlig kriminalitet som formål, etter hvert vil resultere i at disse data brukes til andre formål. Datalagringsdirektivet vanskeliggjør muligheten for å kommunisere sporfritt. Dersom dette implementeres i norsk rett, vil det kunne oppstå konfliktsituasjoner som kan gi anvisning på en løsning som er i strid med kildevernet i EMK artikkel 10. Nettopp derfor har presseorganisasjoner over hele Europa advart mot direktivet.

Etter at Personvernkomisjonens leverte sin utredning i januar, har Metodekontrollutvalget i juni i år, på bakgrunn av praksis fra EMD om journalisters rett til kildevern, Europarådets rekommandasjon (2000) 7 prinsipp 6 og Europarådets erklæring om kommunikasjonsfrihet på Internett 2003 prinsipp 7, heldigvis foreslått at det oppstilles begrensninger i adgangen til å avlytte telefoner eller lokaler som brukes av journalister og til å bruke opplysninger fra slike opptak som bevis, jf. NOU 2009:15 s. 339-340. Dette arbeidet taler etter vår mening for at direktivet ikke kan implementeres i norsk rett uten klare begrensninger av hensyn til kildevernet.

Med vennlig hilsen
for NORSK JOURNALISTLAG

Elin Floberghagen
leder

Ina Lindahl
advokat